

CE OFERĂ AZI ȘCOALA ?

Iancu Ionuț,
profesor limba română
Colegiul Tehnic Ion D Lăzărescu,
Cugir, jud. Alba

Lucrarea de față dorește să accentueze importanța predării prin metoda proiectului, fiind un imbold, bazându-se pe diverse argumente și încercând să contureze anumite responsabilități atât în rândul profesorilor, cât și a elevilor.

Sistemul de învățământ ne-a bulversat pe toți, fiecare simțind schimbarea pe propria piele sau indirect atunci când ne lovim de tot ceea ce înseamnă educație. Cum s-a ajuns aici pare a fi întrebarea care se repetă la tot pasul. Noi legi, noi reforme, noi abordări și toate acestea în favoarea cui ?...Unii profesori (majoritatea) se plâng că nu se mai face școală ca în trecut, alții sunt convinși că timpul nu le mai ajunge, fel de fel de motive pentru a decreta necesitatea unei alte schimbări de urgență a sistemului educațional. Și de la schimbare la schimbare, nu ne alegem cu nimic! Reformiștii sunt convinși că sunt pe drumul cel bun, cer sacrificii, înțelegere...tradiționaliștii devin sceptici.,,Din nefericire, nu pricepem niciodată la timp ce ne trebuie; vrem mai mult decât putem să obținem și astfel ne pregătim singuri eșecurile”¹

Noua tendință a educației este de a învăța elevii printr-o altă metodă, aceea a abordării bazate pe proiecte. Asta oferă o școală performantă, o școală care se vrea europeană.

Ce înseamnă proiect? În nici un caz o participare la un simpozion, fie el și internațional. Participarea la astfel de simpozioane ar trebui să fie vârful proiectului desfășurat cu elevii. După un proiect reușit, probabil vei simți nevoia să împărtășești și altora experiența avută pe parcursul derulării unui proiect educativ. Toate proiectele extrașcolare trebuie să fie educative, altfel nu își au rostul.

Un prim aspect nou îl vizează pe **coordonatorul proiectului**, în cazul nostru, profesorul de la catedră. Voi face referire la diferența dintre lecția de tip clasic și un proiect elaborat cu elevii. Atenția deosebită cade pe stabilirea temei de proiect și a grupului țintă. Suntem uneori ajutați în acest sens, Inspectoratele Școlare, Casa Corpului Didactic, alături de alte instituții partenere, venind săptămânal cu propuneri de proiecte, noi fiind chemați să adunăm echipa de proiect. Grupul perfect este format din 5-10 elevi, de preferință cu diferite înclinații artistice, educative etc, fără a fi tentați să omogenizăm grupul. ,,Dacă omul îți este potrivit, și mijloacele tale vor fi potrivite...”² Pentru

¹ O Paler, Un om norocos

² Henriette Yvonne Stahl, Pontiful

profesor începe o provocare întrucât va trebui să acceseze informația într-un domeniu nou, necunoscut, va trebui să caute noi metode de lucru, însă dacă grupul țintă este bine ales, el va deveni un adevărat coordonator, moderator, și nu un făuritor de proiecte.

Facilitarea acestor metode a început cu pași mărunți. Până să ne dăm seama ce înseamnă cu adevărat un proiect educativ, unii s-au trezit înscriși la astfel de proiecte și de aici lipsa unor satisfacții. Ajungem în punctul comun al proiectului și a lecției clasice: cu cât te pregătești mai intens, cu cât pui suflet având grija ca elevii să participe activ la desfășurarea proiectului, cu atât rezultatul va fi mai mulțumitor.

Reușita unui proiect nu se măsoară în premii, note, etc. Evaluarea proiectului se face de cele mai multe ori prin monitorizarea de către o altă echipă, colegi, organizații, ONG-uri, nota la clasă fiind poate doar un mijloc de a măsura participarea activă la astfel de activități.

De ce avem nevoie de proiecte? Elevii au nevoie la sfârșitul unui ciclu de învățământ să știe aplica ceea ce au învățat în școală, să se descurce în a lua singuri decizii, să rezolve probleme apărute și se pare că simpla memorare a unor formule date de alții nu mai este suficientă. Profesorul îi ajută să descopere anumite aspecte teoretice fără de care nu ar fi posibilă rezolvarea completă a unor astfel de proiecte complexe, însă accentul cade pe punerea în practică a lucrurilor însușite. Poate fi un mijloc de a atrage elevul secolului XXI la școală. Ne plângem că s-a pierdut interesul pentru școală... Lăsați elevii să își aleagă tema de proiect și altfel vor reacționa când vor face ceea ce au ales ei ! Profesorul secolului actual devine un îndrumător, un deschizător de drum, iar nu un deținător al adevărului absolut despre disciplina respectivă. Sunt atâtea descoperiri noi în orice domeniu încât bătălia cu noutățile disciplinei noastre este deja pierdută.

O piedică ar fi **timpul alocat**, materie de parcurs, examene, ora la clasă, materiale didactice și tot arsenalul necesar unei ore clasice de predare. În privința aceasta s-au făcut unele schimbări și trebuie să ținem seama de ele. Noua lege a învățământului promite o degajare a programei, astfel încât fiecare profesor va avea la dispoziție 25% din materie pentru a o adapta cerințelor clasei la care predă. În felul acesta, timpul va fi suficient, sau pentru cei ce încă sunt îngrijorați, să țină seama că acele cunoștințe pe care profesorul trebuie să le transmită elevilor, pot fi transmise și prin ajutorul proiectelor. Am putea avea surpriza ca elevii să fie mult mai atenți la ceea ce au descoperit singuri decât scriind în caiete că așa le-a spus lor Cineva.

Poate sunt unii îngrijorați de lipsa de disciplină atunci când se lucrează la un proiect serios. Încercați și veți avea surpriza ca elevii să fie mult mai intransigenți ca noi când constatăm că din pricina unor colegi nu își pot duce proiectul la bun sfârșit. Gogol ³ îl amintește pe englezul Lancaster ce susținea ca pedagogul să învețe pe cei mai buni elevi ai săi, iar aceștia, la rândul lor, pe cei slabi. Metoda lui Lancaster fusese folosită de decembriști pentru alfabetizarea soldaților. Poate

³ Gogol, *Suflete moarte*

că ceea ce rămâne în mintea unui adolescent al timpurilor actuale, legat de școală, este implicarea în proiecte. Aceasta, trebuie să o recunoaștem, oferă o deschidere și în fața societății, fiecare părinte vrând să știe că al lui copil este implicat în diverse activități fără a pierde timpul pe stradă sau, un alt avantaj al unui proiect bine elaborat, utilizând calculatorul în scop instructiv. Studii actuale au demonstrat faptul că elevii care și-au făcut timp pentru implicarea în proiecte au avut timpul și dispoziția necesară să și învețe pentru examene și...să nu ne cramponăm de câteva probe date la sfârșitul unui ciclu de învățământ din materia parcursă pentru a renunța la bucuria unui proiect în care să implicăm elevii Școlii noastre.

Scopul acestei comunicări nu este neapărat de a convinge profesorii refractari să se implice în proiecte, nici pe departe. Cine nu vrea, nu participă, exact ca la elaborarea unor lecții de tip clasic sau modern. Însă trebuiau lămurite unele aspecte necunoscute probabil de cei ce afirmă că prin proiecte se pierde esența învățării. Dragi colegi, nu se pierde, se câștigă! Pierdem atunci când ne închidem în noi înșine refuzând să răspundem cerințelor elevului de azi, pierdem atunci când păstrăm aceleași reacții ca în trecut, pierdem când nu acceptăm o provocare din teama de a nu greși și nu știm ce pierdem până nu încercăm cu adevărat să vedem dacă putem să avem reușite în acest sens!

Bibliografie utilizată :

- Henriette Yvonne Stahl, *Pontiful*, prefață Elena Zaharia Filipaș, ed. Jurnalul Național, București, 2010, pag.196
- Gogol, *Suflete moarte*, trad. Iancu Linde și Rostislav Donici, postfață de Nina Vucolov, Ediția a V-a , Editura Univers, București, 1987, pag.154
- Octavian Paler, *Un om norocos*, prefață de Mircea Iorgulescu, Ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 2008, pag.255